

LAISVĖS KOVA

LIKIS RYTŲ LIETUVOS BRITIS ORGANAS

1938 m. sausis-vasaris Nr. 1-2

VASARIO 16-tosios REIKSMĖ

1918 m. vasario 16 d. - tai gilus tautinio lietuvių susipratimo simbolis, kuris anomis dienomis išreiškė tai, kad mūsų tauta smžių vergovėje ne tik išliko gyva, bet kartu pasiekė tą aukštą dvatinio subrendimo laipsnį, kuris jau suteikė pasiryžimo ir galios siekti savaraimę valstybinio gyvenimo. Didžiausią pastangą ir daugelio kruvinių sunkų kainą šis užsimojimas pavyko tautai įgyvendinti: ji tapo laisva, nors ne dėl savo kaltės ir ne dėl žymios dalies savo teritorijos.

Daugiau, kaip dvidešimt laisvojo gyvenimo metų parodė, kad Lietuva, iš tikrųjų, buvo laisvei pribrendusi. Nors po žiaurią sovietinąją okupaciją ir po naikinančio karo kraštą šis buvo labai nuniokotas, nors po tiek metų vergavimo nusunkusiai ir pakrikusiai, bet brutaliai caro imperijai šalis buvo labai atsilikusi ekonominiu ir kultūriniu atžvilgiu, todėl laisvėj tauta beprotiškai atkuto. Pa gal būvusias sąlygas laisvoji Lietuva pasiekė tie siog didingų laimėjimų. Žmonės, kurie buvo matę Lietuvą caro laikais ir vėl ją išvydavo po kelio likus laisvojo gyvenimo metų, tvirtindavo, kad sunku esą kita kartą bent pažinti: taip labai ji atro dę pasiviesėjusi ir pažadėjusi.

Ivykusi pirmuosius laisvojo gyvenimo sunku - mus, tauta tikėjosi kur kas didesniais laimėjimais

Am. Nr. 36

pasiekti savo ateitį. Deja, pasaulinių sukretimų išdavoje ji neteko laisvės ir štai jau dvylik-ti metai, kaip neša žiauriausią vergiją. Ypatin-gai ši antroji bolševikų okupacija baisiausiu svoriu užgriuvo šalį. Šiandien bandoma ne tik galutinai sugriauti tai, ką tauta pasiekė lais-voje gyvenimo metais, bet yra siekiama ją tie-siog fiziškai sunaikinti ir visiškai užgauti pasakutą jos dvasios sisavimą.

Bet lietuvių tauta šiame baisiausioje padė-jime tebegyvena laisvoje gyvenimo prisimini-mu ir sąvirziumu ji vėl atgauti. Vasario 15-to-sios datą per daug giliai įrašyta į lietuvių sielą, kad būtų galima ją ištirti. Su jos švie-sa širdyje buvo desimtys tūkstančių lietuvių partizanų ir dabar jie tebedata, su jos šviesa ir ilgesiu širdyje šimtai tūkstančių tremtinių neša savo sunkiąją dalį ir sutinka mirti šal-tajame Sibire, su jos šviesa, kaip didžioje lais-vės vietoje, sieloje neša visa tauta sunkiosios vergijos ir tragiškosios kovos našte.

Vasario 15-tosios šviesa negėsta lietuvių širdyje ir niekada neužges! Jau labiau, kad šios datos reikšmė ir teisingumas yra pripažin-ta viso laisvojo pasaulio. Didžiosios demokrat-jos šalyse, kaip JAV, Anglijoje, Prancūzijoje ir kt. tebepripažinta Lietuvos valstybingumas, šia tebe-ra mūsų valstybės pasiuntiniai, šia tebegalioja mūsų valstybinių dokumentai ir pasai, šia tebe-gerbiame mūsų valstybines tradicijas, šiai 15-kiilingai smerkiamas bolševikų keturto akto. Laisvajame pasaulyje vykstančiuose mūšiuose, konferencijose, įvairiose tarptautinėse organizacijose Lietuva apstovaujama kaip ataki-ra valstybė. Atsakingi didžiųjų valstybių poli-tikai ir veikėjai duoda viešas ir iškilingas pažadas, kad Lietuvai vėl bus grąžinta laisvė.

Tai vis padėko to, kad tauta, paskelbusi 1918 m. vasario 16-ąją akta, savo laikų sugėbėjo ją įkū-nyti ir apginti, o šios sunkios vergijos metais moka taip didvyriškai kovoti už tamo akto pa-

skelbtą laisvės idėję.

Ir siemetinės Vasario 16-tosios metu, kai mūsų šalis tik pagrindyje, o dauguma tautiečių tik savo širdyje tegalės švęsti šią didžiąją dieną, laisvajame pasaulyje ši šventė bus švenčiama ir lietuvių ir svetimųjų. Mūsų triapalvės iškilminei plėvesuos visupse laisvojo pasaulio kras - tuose, kur tik yra lietuvių. Kertu vyks iškilmingi susirinkimai ir minėjimai. Užsienio valstybių radijas ir spauda prabilės apie mūsų pavergtą šalį. Iš ten suskambės ir mūsų kovojančių dėl laisvės veikėjų balsas, kad sutvirtintų mūsų laisvės viltį ir pasiryžimą nenustoti kovojus iki pergalės, nes laisvės diena mums tikrai išauš, ir Vasario 16-tosios Vėliavos vėl laisvai plėvesuos laisvojo Lietuvos šalyje.

-----*****-----

M. A. U t v y d i s

LIETUVAI

Tave daug amžių piktas priešas
Kaip vergą kalino tamsiam rūsy,
Kelei apgėso tavo akys šviesios,
Kol tu buvai pamiršęs, kas esi.

Priekė dainiai praeitį ir garę,
Ir tu prisiminei, kas tu buvai,
Kad žygius išdidžius ir pasakišką narę
Irasė amžiuosna tėvų tėvai.

Kad lėmė jų ranka tautų rytojų,
Kad kovee jie, kaip mitų milžinai,
Kol kelis jiems žygiuojantiem pastojo
Juodųjų marių didis vandenai.

Tau praeitis parodė laisven taką,
Ir tu atropinai sunkias grandis,
Nors pė pastu fabu nustojo plakus
Ne vien, karžygio drąsi širdis.

Numetus pančius, tu jauna sustojai
Ir kelią ateitin rinkai.
Atsikvėpė laisvai žalieji tavo gojai,
Ir brendo rimtyje laukai.

Bet greit dangus lyg varis raust pradėjo
Nuo bundančių naujų audrų,
Ir bloškė vėl tavo vergijon vėjai
Rytų ir Vakarų.

Jie grūmės ties tavim kovos perkūnais,
Tu sužeista, nualinta tapai,
Ir šiandien graužis tavo jauną kūną
Baisiau nei maras ir pikti raupai:

Atplūde iš rytų, tavo šiauriai niokoja
Pikčiausios gaujos barbarų naujų,
Kad iškankinta pultum jiems po kojų,
Lig kelių braidančių tavu krauju.

Bet koveis tu prieš jų brutalią galią,
Nors gėsdavo laimėjimą viltis,
Nes simtą kart geriau už jų nevalią
Atrodė tau mirtis.

Ir ginama krauju naujų didvyrių,
Tartum senovėj atkakli tapai,
Ir švelnios lygumos tavų laukų ir girių
Kas kartą priešui verė kaip kapai.

Bet vėl nauji būriai tavęs tramdytiėjo
Lyg maras plūsdami tavais laukais,
Ir jie per daugel kraujo tau praliejo,
Ir tu šiandien tu agonijoje blaškais.

Bet kartą dar pakilsi prieš tironus,
Ir siautės kerštas kaip audra didus,
Ir liesi žemėn kraują jų raudoną,
Kaip iš žaures piktus nuodus.

Arši tu būsi, kaip kadais Krimhilda,
Ir tartum žolę priešus kirs mirtis,
Bet laikas kruvinas žymes išdildys,
Ir grįš tau vėl ramybė ir rimtis.

ATIDUK TEVYNEI,
KA PRIVALAI

Traidenis

ISTEŠKINE LIGI GAID

Vasaris 15-ąsios mintys

Tryliktoji karta mūsų tauta savo didžiąją sventą sventia vergijos sąlygomis. Tačiau jos pavergimas yra tik išorinis. Savo dvasioje tauta nėra vergė, nes pavergėjui ji niekada nepasidavė. Atvirkščiai: visada ji kovojo taip atkakliai, kiek tik tokioj padėtyj buvo įmanoma.

Ta pasipriešinimo kova tautai pasirodė būtina. Ji kilo gaivališkai. Jos reikalingumas buvo instinktyviai pajustas. Tautos moralinis taurumas, jos laisvės ir teisingumo meilė, jos tautinio išdidumo ir savigarbos jausmas verste vertė ją aktyviai pasipriešinti vergijai, paniekai, fiziskam naikinimui ir dvasiniam žalojimui.

Milžiniškų aukų pareikalavo ši kova: dešimtys tūkstančių jau žuvo kovos lauke, daug tūkstančių mirė baisiausiais kankinių mirtimi... Ne veltui gan das apie šią kovą nuskambėjo visam pasauliui. Ir laisvasis pasaulis buvo nustebintas mūsų mažos tautos dvasinės didybės, kuri buvo parodyta tokioj tragiškoj ir nelygioj kovoje. Kartu ši kova buvo vienas rimtesnių išėjimų laisvajam pasauliui, kas jo galėjo laukti komunizmo išigalėjimo atveju, ir tiesiog smūgis į vėda tiems Vakarų veikėjams, kurieėjo nuolatinius bendradarbiavimo keliu su didžiuoju pasaulio priešu.

Šiandien laisvasis pasaulis pripažįsta, kad lietuvių tauta iš visų pavergtųjų tautų parodė didžiausią pasipriešinimą Maskvai ir įrodė, kad ji labiau verta laisvės, negu kuri nors kita tauta. Štai ką apie mūsų tautos kovos pripažinimą lais

vajame pasaulyje pasakė VLIK-o pirm. prel. M. Krupavičius savo kalėdiniam sveikinime lietuvių tautai: "Lietuvių tauta yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiandien parodė daugiausia pastangų kovoje dėl laisvės. Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiuo metu sudėjo didžiausias aukas laisvės kovoje. Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės siekimą. Ypatingau daug rašo užsienis apie Lietuvos partizanus ir jais žavisi."

Si mūsų tautos kova neišivaizduojamai didelį įmiršimą sukėlė Maskvai. Suprantama kodėl. Priešas čia patyrė labai skaudžių fizinių nuostolių. Bet kur kas didesnis pralaimėjimas ji išliko moralinėje srityje. Jo pasauliui triūbuojama propaganda apie tautų išlaisvinimą čia patyrė vieną skaudžiausių smūgių. Pasauliui čia buvo parodyta, kad jo "išlaisvintos" tautos geriau renka mirtį, negu tokį "išlaisvinimą". Dar baisiau Maskva siutina tai, kad ji šitoje kovoje mato, jog pavergtosios lietuvių tautos ji net baisiausiomis priemonėmis palausti negali. Būdama fiziškai šimta kartų galingesnė, ji yra menka prieš mažojo priešo didžiąją moralinę ištvermę ir dvasinį pranašumą.

Jau aštuntą kartą švęsdami antrojo bolševikų okupacijos Vasario Šešioliktosios šventę, turime štai ką konstatuoti: priešas, nors ir padarė mums be galo skaudžių fizinių nuostolių, tačiau mūsų tautos dvasios nepalaužė, tos kovos organizuotumo susardyti neišstengė.

Tryliktoji nelaisvė švenčiama Vasario 16-tąją lietuvių tauta sutinka pasipriešinimo ir kovos sąlygomis. Ir svarbiausia organizuotos kovos sąlygomis. Tai konstatuojame mes. Kartu tai konstatuoja ir priešas. Suprantamas jo įnirtimas. Todėl gerai žinome, kad atlaidumo iš jo pusės nėra ko tikėtis. Kovą teks tęsti tokiu pat pasiaukojimu ir atkaklumu, kaip ligi šiolei.

Gerasi žinome, kad visuomenėje mūsų tauta yra jau tiek užgrūdinta ir pasiryžusi, kad jos tautinio nusistatymo ir moralinės tvirtybės priešas palausti niekasdos negali. Tačiau kartu matom, kad atskiri silpnesnieji tautos nariai šioj aktyvioj kovoj ar net pasyviu pasipriešinime rodo tendencijos palūsti. Metai iš metų palūžtančiųjų skaičius didėja. Nežmoniškas persekiojimas, bauginimas, ir teroras, sunkiausios ir skurdžiausios gyvenimo sąlygos, pagaliau be galo ilgai užsitęsusi okupacija vienam kitam sąjūdžio dalyviui atima pasiūlymą kovoti, o viena kita menkliau susipratusi ir silpnesnės dvasios lietuvi pastumia net išdavystės keliu.

Tai yra nedovanotini ir nepateisinami reiškiniai. Jeigu jie prieina nusikaltimo ribą, jie yra kartu ir baustini. Kur galima dabar, o jei ne tai ateityje. Nors, ištikrųjų, šios kovos nepaprastai ilgas užsitęsimas ar tai aktyviai ar pasyviai kovojantie lietuvi padėti daro be galo sunkią, tačiau vistiek šiandien kiekvienam garbingam lietuviui nieko kito nelieta, kaip viską vyriškai ištesėti, kad ir didžiausias kančias ir vargas net ir gyvybę pasukojeit Dievui ir Tėvynei.

Broliai ir sesės lietuvi, kas mes bebūtumėm: ginklų kovojantys partizanai ar kiti aktyvūs laisvės kovos sąjūdžio dalyviai ar pasyviai besipriešinę asmenys, savo širdy nešiojė tikrą lietuvišką nusistatymą ir savo sąžinės nesuteršią lietuviui netinkančiais darbais, atmintime, kad mes turime savo kovoj ir savo nusistatyme ištesėti ligi galo. Nepamirškime, kokių didžiųjų aukų nepasigailėjo mūsų tauta ankatyvesniais kovos metais, kai laisvės viltys dar buvo visiškai miglotos ir neaiškios. Šiandien dangus giedrėja. Šiandien laisvės viltis jau yra šviesi ir didelė. Šiandien laisvasis pasaulis jau ryžtingai ir tvirtai kalba apie, tai, kad pavergtieji kraštai turi atgauti laisvę. Ir tam žygiui visu rimtumu ruošiasi. Švinančių vilčių aktyvaizdoje kaupime visas jėgas.

kad galėtume savo kovoje ir savopasiryžime ištę-
seti ligi galo ir savo vėliavą garbingai išnešti
ligi laimėjimo.

Tęskime žuvusiųjų ir nukankintų savo brolių ir
seserų testamentą. Šie nelaisvės metai tebus tau
tos istorijoje įrašyti, kaip didvyriškumo ir nepa-
lūžtančios kovos metai. Tegu jie pasauliui kalbės
kad Lietuva tikrai yra didvyrių žemė.

-----00000-----

M. B ū t v y d i s

ŽIEMOS SAPNAS

Aukštos eglės snaigėmis apkrito.
Baltos skaros ant jų šakų.
Tu žengi šiuo dideliu mišku,
Lyg maža vikrutė sniegenytė.

Šviesios bangos širdį man užplūsta,
Aš džiaugsminga nuostabą juntų:
Kaip miškų gelmėj galėjai tu
Rast mūs mažą paslaptinę būstą?

Juk pas mus nežino niekas kelio
Be žylutės, kėkšto ir genelio;
Juk ziema, visus takus čionai

Jau seniai apsnigus mudu skiria.
...Ak, tik laime, kad per baltą girią
Randa kelią mudviejų sapnai.

-----000-----
000

LAISVOJO PASAULIO GYNYBOS SISTEMA

Baigę karą pergale prieš hitlerinę Vokietiją, buvusieji sąjungininkai pasidarė priešais, o buvo sieji priešai sąjungininkais. Vakariniui sąjungininkai karo pasekoje daugelį tautų išvadavo, bet dar daugiau tautų pavergė jų rytinis sąjungininkas. Pirmomis pokario dienomis Vakarai nesuprato, kad jų buvęs sąjungininkas yra jiems ne mažesnis priešas už tą, kuris jau buvo perbloktas. Vakarai kurį laiką tikėjo, kad nors karo pasekoje ir ne visi kraštai atgavo nepriklausomybę, tai rusų geros valios pasekoje visi ginčytini klausimai galės būti išspręsti taikiu būdu. Bet palengva Vakarai įsitikino, kad Maskva liko tokia pat kaip buvusi: klastos, smurto ir grėsmės visam laisvajam pasauliui židiniu. Palengva laisvasis pasaulis pradėjo burtis į ūkinę ir karinę vienybę, kad būtų išlaikyta pasaulyje taika ir atstatytas teisingumas - pavergtosios tautos sugrąžintos žmogaus teisės ir laisvė.

Tenka trumpai peržvelgti, kas Vakarų yra padaryta prieš buvusįjį sąjungininką, kokie žygiai daromi laisvajam pasauliui nuo bolševizmo grėsmės apsaugoti ir pavergtosios tautos išvaduoti.

Tuoju po karo Europoje tefigūravo Europos Sąjunga, kurią sudarė: Anglija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas. Tos sąjungos kariniams daliniams vadovavo anglų maršalas Montgomeris. Tai buvo mažareikšmiais faktorius Vakarų gynyboje.

1947m. JAV sukūrė vadintąjį Maršalo planą. Tuo planu buvo teikiama ekonominė pagalba nuo karo nukentėjusioms Europos valstyboms. Tuo laiku dauguma Vakarų politikų dar galvojo, kad pasaulio laisvasias tautas nuo bolševizmo bus galima apsaugoti ekonominėmis priemonėmis.

Gal ir būtų Vakarai dar ilgai gyvenę iliuzijoje

mis, jei pati Maskva savo veržlumu nebūtų variusi vykimo pirmyn. Neįtikėtina žiaurus teroras Maskvos okupuotuose kraštuose, jos organizuotas perversmas Čekoslovakijoje/1948m. vasario mėn./ bei jos įtakoje esančių kraštų visiškas subolševikizmas, įtikino Vakarų, kad ekonominių priemonių maza, kad agresoriaus užmačioms sudrausti reikia konkretesnių žygių.

Tos konkrečios priemonės pasireiškė 1949m. kai buvo sukurtas Atlanto paktas, kurį sudarė dvylika valstybių: JAV, Anglija, Prancūzija, Italija, Portugalija, Danija, Olandija, Belgija, Norvegija, Kanada, Islandija, Liuksemburgas. Bet tais reikaisiais laisvųjų tautų pasitarimai vyko lėtomai. Iškilmingai pasirašytas Atlanto paktas taip ir liko popieriuje, ne visos valstybės, jį pasirašiusios, ratifikavo. Ois į pagalbą atėjo vėl ta pati Maskva, kai jos iniciatyva buvo sukeltas Korėjoje karas. Prasidėjus karo veiksmams Korėjoje, jau visi galutinai įsitikino, kas yra kaltininkas ir kad jam sudrausti reikalinga ginklo jėga. Įvykiai pradėjo sparčiai vystytis ir palankiai pavergtųjų tautų lūkesčiams. Atlanto paktas visų pasirašiusių valstybių buvo ratifikuotas, paskirtas vyriausias vadas JAV gen. Eizenhaueris, pasižymis ypatingu sugebėjimu dirbti su įvairių tautų žmonėmis. Atlanto valstybės buvo suskirstytos sektoriais ir paskirti jų sektorių kariniai vadai. Karinėms Europos pajėgoms suformuoti JAV atsiuntė keturias divizijas. Europos sąjungos ginkluotosios pajėgos perdėjo gen. Eizenhauerio žinion, o buvęs jų vadas maršalas Montgomeris buvo paskirtas Atlanto pakto karinių dalinių inspektorium.

Gen. Eizenhaueris yra pareiškęs, kad jo vadovybėje esanti Atlanto pakto kariuomenė jau dabar gali būti daugiau, kaip sulaukyti agresorių ant žemės.

Po Čerčilio pasiūlybimų Vašingtone su Trumenu buvo paskirtas ir Atlanto pakto jūrų pajė-

gų vyriausias vadas JAV admiralas Mekormik.

Šiuo metu kalba eina apie vakarų Vokietijos priėmimą į Atlanto pakta. Pakto valstybių parlamentai jau baigia ratifikuoti susitarimą pagal kurį bus priimtos į Atlanto pakta Graikija su Turkija. JAV jau seniai veda derybas su Ispanija dėl bazių. Nors Ispanija oficialiai nėra Atlanto pakto narys, bet, būdama susijusi su Portugalija Iberijos pakto, karo atveju dalyvauja drauge su ja.

Gen. Eizenhaueris kiekvienoje Atlanto pakto šalyje ruošia rezervus, kad kadrintų kariuomenės išlaikymas neapsunkintų jų kraštų ekonomikos.

Atlanto paktas - galingas karinis vienetas, kuris vis auga ir stiprėja ir dar stiprės. Jo tiks las - išsaugoti taiką, okilus karui, užtikrinti per galę.

Jungtinių Europos Valstybių idėja pirmasis iškelė Cercilis 1906m. Šveicarijoje. Cercilio iškelta mintis stipriai paremė Italijos min. pirminkas de Gasperis ir Belgijos min. Spakas.

Po parussiemųjų darbų ir eilės posėdžių, kurie pareikalavo gana daug laiko, 1949m. gegužės mėn. Strazburge/Vokietijoje buvo priimtas Jungtinių Europos Valstybių/JEV/statutas. Posėdžiai ir toliau tęsėvysta Strazburge, kur dalyvauja penkiolikos valstybių atstovai. JAV siūnia stebėti jus, nes jos yra suinterisuotos Europos vieningumu. Nuolatinei veikia sudaryta iš penkiolikos valstybių taryba, kurios svarbiausias uždavinys studijuoti būdus sujungti Europą į politinį ir ūkinį vienetą.

Parlamentas sudaro daugumoje karšti Europos vienybės šalininkai. Jį diskusijose sienu klausimai darosi nebeaktualūs. Parlamente daugiausia diskutuojama dėl būsimos JE struktūros, kur vyrauja trys srovės: 1/ federalistai - jau dabar nori JEV; 2/ tarpvalstybininkai - siekia, kad valstybėms, teinančioms į JEV, būtų palikta daugiau suvereninių teisių; 3/ funkcionalistai - siekia la-

bei lėto Europos vienybės vyksmo. Paskutiniųjų daugiausia randasi anglių atstovų tarpe.

Paskutiniu laiku kiek daugiau buvo nusivilta anglių konservatoriais. Kai Džordžis grįžo Anglijoje į valdžią, karštieji Europos vienybės šalininkai dėjo daug vilčių, kad ir Anglija aktyviai dalyvaus europiniame sąjūdyje. Bet Anglija ir toliau lieka nuosėlia, kaip kitos valstybės, nes ji turi specifinius išpareigojimus Britų Tautų Bendruomenės ir JAV atžvilgiu. Britų Tautų Bendruomenę sudaro laisvos tautos, susijungusios po Anglijos karaliaus karūna. Prancūzai bei belgai bijo per didelio vokiečių dominavimo, jei nedalyvaus angliai; vokiečiai vėl nerodo per didelio entuzijazmo, kol nėra suvienyta Vokietija. Bet nežiūrint visų nesklaidumų vykstančiam sąjūdžiui, turint galvoje, kad tai istoriniai nutarimai daromi. Tenka pastebėti, kad pavergtos rytų Europos tautos laikomos europinės bendruomenės nariais, ir įvyku šioje tų tautų konferencijoje. Š. m. sausio mėn. 21-24 dienomis Londone dalyvavo daug europinės sąjūdžio žymių veikėjų.

JAV sukurime yra pasiūlyta jau ir realių dalykų, tai vadinamasis Šumano planas. Pagal tą planą šešios valstybės: Prancūzija, Italija, vakarų Vokietija, Danija, Belgija ir Liuksemburgas sunkiąją pramonę sujungia bendrą naudoti, atsisakėdamos suvereninių teisių. Dauguma valstybių parlamentų, dalyvaujančių Šumano plane, tą susitarimą ratifikavo. Ši ūkinė vienybė duoda tvirtą pagrindą Europos politinei vienybei. Eventualius karo pavojus tarp senųjų priešų Vokietijos ir Prancūzijos darosi visai negalimas. Prie šio susitarimo paliekama teisė prisidėti ir kitoms valstybėms.

Antras realus dalykas, duodęs rimtą pagrindą sukurti JAV, yra plevėmo planas, t. y. planas europinei kariuomenei sukurti. Tuo pačiu išsprendžiamas visoms priimtina būdu ir vakarų Vokietijos dalyvavimas laisvųjų tautų gynybos sistemoje. Europinės kariuomenės kūrimas kol kas dalyvauja tos pa

cios valstybės, Sumano plano dalyvės. Šiuo metu jau susitarta dėl europinės kariuomenės adminis-
travimo, finansavimo, bentykiavimo ir Atlanto pak-
to ginkluotomis pajėgomis ir kt. Susitarti klaus-
simai bus perduoti svarstyti Atlanto pakto ša-
lių atstovams susisiekantiems vasario mėn. Lis-
bonoje. Paskutinio metu pasitarimuose dėl europi-
nės kariuomenės sukūrimo vakarų Vokietijos at-
stovas prof. Halšteinas išreiškė pageidavimą, kad jo
tauta būtų priimta į Atlanto pakta, kaip lygia-
teisis narys. Pasitarimų metu sudaryta europinės
kariuomenės administracinė komisija iš devynių
narių: po du vokiečių, italų ir prancūzų bei po
vieną belgų, olandų ir liuksemburgių. Adminis-
tracinė komisija bus atsakinga parlamentui. Vi-
sas šias pastangas stebi ir remia JAV.

Turint galvoje šiuos milžiniškus darbus, vis-
gi jie vykdomi pakankamai sparčiai ir, kas svar-
biausia, tvirtu pagrindu, nes tautos dalyvauja lais-
vu noru. Jau ne laikus skiria bus nuo to momento,
kai po JEV žalia-balta vėliava šios vienodai ap-
ginkluotos, vienodai aprengtos ir vienos koman-
dos klausančios įvairių tautų armijos, kad Europo-
je būtų išlaikyta taika, kuri nėra įmanoma, kol
simtas milijonų europiečių nėra nuožmų raudono-
jo budelio junga.

Tolimesiose Rytuose atverti bolševikinei Kini-
jai jau senokai kombinuojamas Kamiojo Vandenyne
paketas, kuris nebuvo įgyvendintas, kol nebuvo pa-
sirašyta taikos sutartis su Japonija. Po teikos
sutarties su Japonija pasirašyta San Franciske,
Trumeno įgaliojimas, ambasadorius Dalesas, ėmėsi
energingų žygių paktui sudaryti. Tą paktą suda-
rys JAV, Japonija, Australija, Filipinai, N. Zelandi-
ja. Kadangi N. Zelandija yra Britų Tautų bendruo-
menės narys, tai karo atveju dalyvautų ir Anglija
su kitais tos pečios bendruomenės nariais.

Šio pakto sukūrimą, reikia manyti, paskubins
eina gandai, kad Kinijos bolševikai besiruošią už-
pulti Vietnamą. Vietnaminas žymiai svarbesnė bazė

uz Korėją kaip karinį, atšvilgiu, taip ir savo turtais. Trečypis pasaulinis karas čia turėtų dau-
giau galimybių užsiliepsnoti, negu šio Korėjos. Nors
Korėjos tautos ir yra gana daug nepatinkančios va-
larietiams, bet ir jos jau spėjo įsitikinti, kad
pasirinkimas čia tėra vienas - tie patys "nekencija
mieji", nes naujieji laisvės nesojai yra daug bai-
sesni.

Kiek susitrukde Artimųjų Rytų pakto sukūri-
mas, kuris liko ir ne toks aktualus, kai Turkija
ir Graikija priimamos į Atlanto pakto. Čia ne-
salandumų, nes Iranas ir Egipte vykę nepalankūs
Vakarų atšvilgiu veikimai. Iranas, pasinaudodamas
tarptautine situacija, nutraukė su Anglija su-
tarti, liečiančią naftos eksploatavimą, o Egiptas
nutraukė 1936 metais sudarytą sutartį, pagal ku-
ria Anglijai tenka atsakomybė už Sueso kanalo
saugumą. Kai šis Iranas angliai pasitraukė, tai Egi-
ptas pasipriešino visu griestumui. Egiptiečiai pama-
tė, kad jų žingnis šiuo metu yra neprotingas, pa-
keitė vyriausybę ir padėtis greičiausią stabili-
zuosis ir prasidės Anglijos-Egipto derybos. Pa-
gal dabartinę padėtį Iranas ir Egiptas dalyvavi-
mas Artimųjų Rytų pakte nėra galimas. Pakto suda-
rytų Anglija, Prancūzija ir Turkija. Reikia tikė-
ti, kad ir čia laisvosios tautos ras būdus ir ga-
limybes susitarti, nes Maskva verčia tai padary-
ti.

Šiandien

Amerikos žemynas stipriai ruskiasi prieš bol-
ševizmą ir yra gana vieningas. Ta vienybė pasi-
reiškia ypač dabartiniu metu. 1941 m. kovo mėn. 29
d. įvykusioje Amerikos žemyno užstienių teiksalų mi-
nistrų pasitarimuose vienas klausimais buvo susi-
tarta vieningai, kokiu būdu priešintis bolševiki-
nei agresijai.

Trumpai peržvelgus laisvojo pasaulio pasiro-
dymą ir pranašumą prieš bolševikinį, nesunku iš-
pranašauti bolševizmui galą. Karas neišvengiamas
o kieno pusėje bus pergale-daugiau negu aišku.

DVI MIRTYS

/Ištrauka iš romano "Laikų grifų"/

Iš nakties suvažiavę masinomis rusai jas pali-
kė kaimuose ir anksti rytą pradėjo girios valymą.
Tą dieną miškų masyve keliose vietose buvo
girdėti ilgesni ir trumpesni susišaudymai.

Po pietų į Vidugirių kaimą išsinešė rusai du
sužeistuosius. Pagalde juos žemėje ant kariškų
palapinių ūkininko Mačiulio sode. Sanitarai buvo,
matyt, jau suteikę jiems pirmąją pagalbą. Lauke
gydytojo, kuris buvo sustojęs gretimam kaime ir
turėjo tuojau atvykti. Vieną sužeistųjų kareivis
vadinė Vanka, o antrą Mite. Abu buvo išbaltę,
blizgančiomis akim, abiejų drabužiai sukruvinti.
Vanka buvo tamsiaplaukis, didelio ūgio, tvirto su-
dėjimo. Jis griežė dantimis ir itūžusiai blaškėsi
ant kruvinų palapinių. Žaizda buvo, matyt, labai
skaudi, nes tarpais jis atarpiamai užsisaukdavo. Mi-
tė gi buvo smulkutis, šviesiaplaukis, matyt, dar
labai jaunas berniukas. Jis gulėjo tyliai ant sa-
vo palapinių nedejuodamas ir nevaitodamas. Tik
iš veido buvo matyti, kad ir jis labai kenčia.

Kai Mačiulis priėjo artyn, sanitarai, perodę į
sužeistuosius, tuojau ėmė keikti banditus ir
tuos šunsuokius pagiriočius, kurie juos prilaikė.

-Ar jų nieko nemušovėt?-užklauso Mačiulis.

-Kur tau! Beeinant per mišką, mus užpylė ugnimi
ir visi pabėgo...-vėl iš ruso lūpų pasigirdo
keiksmų srovė.

Mačiuliui iš karto pasidarė lengviau ant širdies.
Iš pat nakties, kai tik pamatė tokia daugybę
rusų, buvo baisiai neramu. O diena, kai išgirdo
girių susišaudymą, ir jie pats ir žmona ir
vaikai pasidarė kaip mirę.

Bijodamas, kad iš veido neatspėtų jo nuotaiką
Mačiulis priėjo prie sužeistųjų ir ėmė juos ap-
gailestauti: tokius puikius vyrus... tokie pra-
keikti banditai...

Rusų įtūžimas truputį aprimo, ir jie Mačiuliui ėmėsi aiškinti, kad Vanka sužeistas truputį, že --
miau sonksaulių, matyt, į kepenis, o Mite į kirkšni.

-Ar pagys? - paklausė Mačiulis.

-Sunkūs sužeidimai, - pramurmėjo vienas rusas ir taip, kad sužeistieji nepastebėtų, beviltiškai mostelėjo ranka.

Pagaliau pasirodė dalinio gydytojas Seriožinas ir politinis vadovas Trubakovas.

Gydytojas ėmėsi apžiūrinėti sužeistuosius. Pirmausia jis priejo prie Vankos. Vanka, matyt, atėjusiąją iš karto nepažino. Tik gydytojo pajudintas, jis apsižvelgė. Jo apsiniaukęs, lyg dulkėmis apneštas, veidas kiek praskaidrėjo ir jis ėmė kalbėti, o jo balso girdėjosi įtūžino gaidas:

-Nebereikia! Geriau nejudinkit... Ai, ai..... Skausmas koks... Vistiek matau, kad galas! Galas! Ir už ką? - čia jis žvairomis pažvelgė į politruką ir, matyt, dar labiau įtūžo.

-Eik čia artyn, Trubakove! Tu, šunie prakeik - tas! - ėmė jis šaukti politrukui: - Manai, kad aš tavęs dar bijau? Nebijau! Dabar tu prieš mane bejėgis. Nors prieš mirtį dar prisipausiui tau akis.

Dalykas buvo toks netikėtas, kad Trubakovas iš karto sumišo, nebežinodamas, kas daryti. Sumišo ir gydytojas ir čia buvę kareiviai. Kažkaip šiurpu pasidarė Mačiuliui. Gydytojas pirmasis susigriebė taisyti padėti.

-Nejudėk ir nesūkauk, - kreipėsi jis į sužeistą jį, - pakenks...

-Tiems, kurie dar nemiršta, tai galėtų pakenkti, bet ne man, - atrodė Vanka: - Debar aš galiu kalbėti, ką galvoju. Tai pirmą kartą gyvenime, nes žinau, tai dabar nieko nepakenks... Ko taip išbalai, Trubakove? Rieksė! Stalino budeli! Žinok, kad visi gyvieji tau nori pasakyti tai, ką aš dabar tau sakau. Prakeikiau, tave! Ir Staliną, tavo dievą! Tebus prakeiktas amonijos žudikas! Dvokiantis gruzinas!

Tai buvo tiesiog per daug. Politrukas Trukako -
vas visiškai išbaigė ir griebėsi pistoleto. Gydy -
tojas sėkė jį raminti:

-Brauge vadove, dėl to nesijaudinkit. Matote jis
kliedi. Jo sąmonė aptemus. Jis nebeatseko už savo
veiksmus.

-Matosi, koks čia kliedėjimas, - suurzgė politru
kas ir, pripuolęs prie Vankos, ėmė šaukti grasinda
mas pistoletu:

-Nutilk, niekše: žinai, kas laukia už tokias kal
bas!...

-Šauk, šauk! Greičiau baigsis... Visa amžių
bada kenčiau, dabar dvėsiu. Šauk! Ko bijai šunsnu
ki? Gink Stalino vardą. Matai, kad aš spiaunu jam
į snukį? - ir taip vienas po kito pylėsi ilgiausia
matyti, visą amžių taupytų keiksmų virtinė Stali
no vardu.

Trubakovas šokinėjo su pistoletu rankoje ir
mirtinsi nustebintas, kad štai žmogus gali taip
pasibaistinėti jo nebijoti, buvo be galo sumišęs
ir ištūžęs.

-Jeigu aš žinočiau, kad jis čia nekliedi, baig
ta! Butų baigta su juo! - momentais pasigirzdavo
jo balsas pro Vankos keiksmų srautą.

Antras sužeistasis mažasis Mitė taip pat buvo
be galo nustebintas viso šito incidento. Jis net
pasikėlė ant savo kruvinų palapinių ir prasižio
jęs stebėjo tą baisingą maištą. Pagaliau jis pra
bilo tyliau ir švelniu balsu, kreipdamasis į Vanką:

-Vanka, broli, ką darai? Argi taip reikia prieš
mirtį?

Maištininkas Vanka, matyt, išgirdo Mitės balsą,
pritilo, pasuko jo pusėn veidą ir pasakė:

-Gaila tavęs, Mite. Tu vargšas žmogus... Gal bū
tum net šventas... Bet tavo dievas niekšas ir bai
dyklė. Todėl prakeikiu aš ir tave. Vargšas tu ir
nelaimingas kvailys! Apakėlis! Prakeiktas asi
las! Mele tu užaugai, pasaulio nematei, teisybės
nepažįstu...

Bet Vankos jėgos, matyt, jau baigės. Jo žodžiai

omė darytis be saryšio. Pagaliau jis visai nutilo, ir jo veidas apsiniaukė. Prasidėjo agonija.

Gydytojas prie jo pasilenkė, pasiziūrėjo ir pasakė:

-Baigiasi.

Politrukas išidėjo pistoletą makštin.

Gydytojas prie jo prie Mites ir pradėjo jį apžiūrėti. Paskui, pasėjęs į šali, mostelėjo politrukui ir pasakė:

-Ne daugiau, kaip kelias valandas gyventi. Vežti ligoninėn nebeverta.

Ir grįžęs prie ligonio, gydytojas išvirkstė jam skausmą remiančių vaistų.

Trubakovas šneiriai pažvelgė į Vankos lavoną ir kreipėsi į Mite:

-Kaip tau pasitaikė, Mite?

-Manęs per pirmą susišaudymą nesužeidė. Antrą sykį, košient kvartalą, mes keliese ėjom šalia ir pastebėjom vieną banditą. Šuktelejau draugams, kad vykims, bet jie tik patūpčiojo. Nesivijo. Tada aš vėjau vienas...

-Kas tokie nesivijo?- užklausė politrukas ir tuojau išitraukė bloknotą.

Mitė pasakė jam tai ir kalbėjo toliau:

-Taigi, aš vėjau, o jis sustoja, šauna į mane ir vel bėga. Bet aš nebudamas vėjau ir vėjau, kol iš vieno tankaus eglaičio kupsto gavau šį šūvį... Bet aš nesigailiu, drauge vadove, savo gyvybės... Už Stalingą, už tėvynę....

Politrukas pažiūrėjo nušvito ir kreipėsi į ten visą laiką besitrinantį Mačiulį:

-Matai, koks mūsų kareivis į matai: šitoks, tai retas žmogus, tai nepaprastas žmogus, - tęsė politrukas, tiesiog patekdamas ekstazėn: - Visą laiką pažistu ji. Ne toks kaip kiti: nei jis vogė, nei jis simuliavo, nei apgaudinėjo... Ir net nesikeikė, žino ma, jei nebuvo būtino reikalo.

-Taip, tai, matyt, šventas žmogus, - tarė Mačiulis su slapta ironija.

-Taip, tiesiog šventas, - atsakė politrukas visu

rimtumui, -vienas toks žmogus visame pulke. Visą šią prakeiktą spylinkę vertėtų už ją vieną sušaudyti.

-Vanka baigėsi. Matyt, ir man greit bus tas patas.
-Tare Mitė: -Drauge vadove, išimkite man iš kišenės draugo Stalino paveikslą.

Vadovas išėmė paveikslėlį ir padavė jį Mitėi. Nimirėliška sužeistojo ranka atsargiai paėmė paveiksliuką, o žibančios akys pagerbiai į jį sužiūro.

-Drauge vadove, -tarė jis patylom: -dabar aš prašysiu, palikite valandelei mane vieną.

Politrukas ir gydytojas nuo jo pasitraukė. Mačiulis iėjo į pirkia, iš smalsumo prasivėrė langą ir stebėjo sužeistąjį. Mitė tyliai ir šveiniai, lyg ekstazės apimtas, žiūrėjo į Staliną ir kažką patylom šnabzdėjo.

-Lyg melstųsi, -tarė sau Mačiulis.

Kartais, matyt, nebegaledamas pakelti skausmą, Mitė sujudėdavo, ir girdejos išskaudūs, patylom tariami žodžiai:

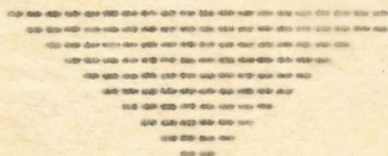
-Staline, mano Staline, kodėl mane apleidai?

Ir m atomai nuo tų žodžių jam palengvėdavo, jis nurimdavo ir vėl su tyliu ekstaze žiūrėdavo į Stalino paveikslą. Taip tęsėsi visą pusvalandį, kol Stalinas iškrito jam iš rankų.

Kai Mačiulis vėl išėjo laukan, politruko nebebuvo. Prie Mitės lavono stovėjo gydytojas.

-Mirė? -paklausė Mačiulis.

-Mirė, -atsakė gydytojas. Paskui patylėjęs pridūrė: -Jūs, tur būt, žinote istoriją apie du lastrus? Ar ne penešu?

LAISVĖS kovų AIDAI
////////////////////////////////////

N.B. t s u t a s

TAIP ŽUSTA PARTIZANAI

1946m. birželio mėn. bolševikine valdžia Biržų girion mėtė dvi divizijas kariuomenės, norėdama galutinai sunaikinti gyvenančius partizanus. Partizanų būriai, susidūrę su tokio skaitlingu priešu, po trumpų kautynių pasitraukė ir ligi vakaro manevravo po girią. Naktį gi išsimušė į laukus.

Partizanas Skeberdis taip pat tuo metu pasitraukė iš girios ir apsistojo kaime pas vieną gyventoją. Tas gyventojas iš seniau buvo žinomas kaip komunistuojantis, bet prt. Skeberdis juo kaip seniau pažįstamu, visų laikų pasitikėdavo. Prt. Skeberdziui nuėjus miegoti į daržinę, namų šeimininkas nubėgo į netoliese kaime stovėjusio rusų dalinio būstinę. Bematant prisistatė sušaukiamas rusų apie trisdešimt žmonių. Priertėje prie daržinės rusai ėmė šaukti Skeberdziui, kad jis pasiduotų, tačiau tikras lietuvis partizanas niekad gyvas nepasiduoda į priešo rankas. Todėl ir Skeberdis į rusų šūkavimus atsakė taikliais šūviais. Tuoju metu pora rusų likusieji sumišo. Tuo pasinaudodamas Skeberdis bandė bėgti. Bet greitai laiku buvo pašautas į koją. Nežinrint to, slinko pirmyn, taikliai atšaudydamas. Rusai, išgeždinti jo ugnies taiklumo, nedrįso per daug arti ištį. Tačiau prieky buvo nenugalima kliūtis: upė. Negalėdamas su savo persauta koja per ją persikasti, Skeberdis atsigulė pakrūtėj ir kovėsi su puolančiu priešu. Gerdalis priešo dalinio buvo išskinta jo taiklių šūvių. Likusieji nebeklausė komanduojančio ir nesiřyzo slinkti pirmyn.

Sumišęs priešas nutarė šauktis pagalbos. Iš

Biržų atvažiavo dar trys mašinos rusų. Bet atėjo ir vakaras. Priešas, suprasdamas, kad sužeistasis Skeberdis nebegali pabėgti, apsupo jį ir laukė iki ryto. Prt. Keberdis taip pat laukė ryto, gerai žinodamas, kad tas rytas bus jam paskutinis. Tačiau jausdamas širdy tikrą partizanišką pasiryžimą, jis tikrai kaupė jėgas tam, kad galėtų paskutiniuosius šovinius kuo taikliau iššaudyti.

Rytą kautynės atsinaujino. Pagaliau priešai nustatė, kad šūvių iš jo pusės nebegirdėti, nes Skeberdis šaudėsi tol, kol turėjo šovinių. Prislinkę arčiau, jie pamatė, kad Skeberdis jau guli sukrięs žemėje. Pamatę, kad jis jau nebegyvas, rusai visų armu puolė pirmyn: kiekvienas norėjo savo ranka pribaižti gal dar kiek kvėpuojantį atkaklų priešą. Tačiau vos pirmasis rusas prie jo pribėgo, pasigirdo sprogimas. Tai Skeberdis, apsimetęs negyvu, patraukė savo paskutinę granatą.

Tik po to rusai išliejo savo kerstą ant narsiojo partizano lavono, beveik į atskirus gabalus jį sudraskyti. Gal būtų visai susermalkinę, bet prisiminė, kad lavoną dar reikia paguldyti ant gatvės.

Tada lavono liekanos buvo pedėtos ant neštuvų, /kad neišsimėtytų po gabalą/ ir nugsabentos į Biržus. Ten dideliame komunistų džiaugsmui neštuvai buvo įstatyti miesto gatvėje. Ant partizano Skeberdžio rankovės buvusi tautinė vėliavėlė su užrašu "Lietuva" buvo priklijuota jam ant kaktos. Tai lietuviams stebėtojams nenorom keldavo mintį, kad tas sudraskytas atkaklaus kovotojo kūnas tarytum simbolizuoja priešą sudraskytą ir išniekintą Lietuvą.

Besikaudamas Skeberdis pačių rusų žiniomis išvedė iš rikiuotės dvilika jų kovotojų, aštuonius iš jų nukaudamas vietoje. Komanduojuantis priešą karininkas, nustebintas šio partizano kovingumo, pareiškė: jei tokių vyrų būtų apie trisdešimt, jiems įveikti reikėtų viso mūsų pulko.

IŠ LAISVOJO PASAULIO

SVEIKINIMAI IŠ LAISVOJO PASAULIO

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga "Amerikos balsas" perdavė visą eilę sveikinimų lietuvių tautai iš laisvojo pasaulio. Kalėdų švenčių proga pavergtąjį krastį sveikino Lietuvos pasiuntinys įgaliotas ministras Amerikai P. Žadeikis, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Vykdomosios Tarybos pirmininkas prel. M. Krupavičius, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas L. Šimutis, Kauno vyskupas V. Brizgys ir kt. Naujųjų Metų proga sveikino tas pats Lietuvos pasiuntinys įg. min. Žadeikis, VLIK-o ir VT-os pirm. Krupavičius ir Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius dr. Grigaitis.

Čia duodame kai kurių sveikinimų santraukas:

VLIK-o ir VT-os pirm. Krupavičius kalėdinis sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės, pasilikę Lietuvos žemelį!

Sulaukę švenčių ir žvelgdami į naujuosius metus, jūs su baime klausiat, ar mūsų tauta nebus galutinai sulaužyta Rusijos mėsos. Bet atseitės migloje yra visa eilė reiškinių, kurie mums viltingai nuteikia. Užsienyje sudarytas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas jungia savo gretose visas užsienyje esančias lietuvių politines partijas bei sroves, taip pat krašto rezistencijos organizacijas, kurioms atstovauja Lietuvos pagrindžio atstovas. Baigiama organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuri jungia viso pa

saulio lietuvius vienam didžiajam tikslui.

Lietuvių tauta yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiandien parodė daugiausia pastangų kovoje dėl laisvės. Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiuo metu sudejo didžiausias aukas laisvės kovoje. Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės siekimą. Ypatin- gai daug užsienis rašo apie Lietuvos partizanus ir jeis žavisi.

Pasaulis pamatęs, koks likimas ištiko komunis- tų pavergtas tautas, supranta, kokių siaubu jam graso komunistų veržlumas. Laisvės pasaulis ne- nori karo, bet bolševikų veržlumas tą karą artina. Karas atneš pasauliui didelių sunaikinimų, bet kartu jis atneš pavergtoms tautoms laisvę.

Kalėdų proga VLIK-o vardu sveikinu visus pa- saulyje išblaskytus lietuvius, ypatinai tuos, ku- rie yra už geležinės uždangos, ragindamas nenusi- minti ir nepaprasititikejimo laisve. Mūsų komite- tas, galiojantis krašto rezistencijos, pasižada viso mis išgalemis kovoti dėl Lietuvos laisvės, kol pa galiau, jums vadovaujant, bus galutinai atstatyta Lietuvos nepriklausomybė.

Lietuvos pasiunt. g. min. Amerikai

P. Ladeikio N. Metų sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės !

Manau, kad ateinantieji metai bus bent kiek lai mingesni už kitus, kurie paminėtini, kaip lietu- vių tautos žudymo metai. Gandas apie mūsų tautos kančias nuskanbėjo po visą pasaulį, kai Jungtinių Tautų Organizacijai buvo išteiktas Lietuvos vardu memorandumas.

Lietuvos ūkininkas trokšta trijų dalykų: tė- viškės, taikos ir tvarkos. Bet tie visi dalykai be politinio perversmo yra neįmanomi.

Mes, gyvendami laisvėje, girdime motinos Tėvy- nės balsą: "Gelbėkit, kol dar nevela!" Bet mūsų tau- tos išsigelbėjimui reikalinga politinė rai

dos pakaita. Kad išsilaisvinimas ateis nėra jo --
kios abejonės. Jam priartinti reikia žengti reli-
gingumo, tautiškumo ir kovingumo gairemis nužymė-
tu keliu.

Tik laisvas žmogus, o ne rusų robotas kurs a-
teities pasaulį. Mes nesutinkame ir niekada nesu-
tiksimė, kad mūsų tauta neštų jai Maskvos užkrau-
tą jungę.

VLK-o ir VP-os pir. Krupavičiaus

N. Metų sveikinimas

Brangiausi, lietuvių tauta!

Tu skendi kraujyje ir kančiose, tu nuklojai kau-
lais Lietuvos žemelę ir pakelei į šaltąsias tai-
gas.

Žiaurusis priešas rankas supančioti gali, bet
kas supančios laisvę teutos dvasią? Pralietas
kraujas gimdo galianus, kurie tęs pradėta kovą.
Kritusiųjų kaujai laimėjimą pranešauja. Kiekvienu
prarasta gyvybė, kiekvienas kraujo lašas yra išsi-
laisvinimo laidas.

Vyriausias Lietuvos Išsilaisvinimo Komitetas
žino jūsų aukas ir kančias ir lenkia pagarbiai sa-
vo galvas. Mūsų komitetas taip pat kovoja dėl Lie-
tuvos laisvės, tik kitokiomis priemonėmis, kurios
jums nėra prieinamos.

Nepraraskime vilties! Kovą tikrai laimėsime!
Amerikos Lietuvių Tarybos sek. P. Grigaičio

N. Metų sveikinimas

Brangieji broliai ir sesės, vargstančios Lietu-
vos sūnūs ir dukros!

Jau vienuoliks metų, kai Stalinas atsiuntė į
Lietuvą savo armijas. Siurpas ima pagelvojus, kiek
lietuvių Maskva išžudė ir ištremė pirmaisiais o-
kupacijos metais. Antrą kartą okupavę kraštą, bol-

ševikai kankina ir gudis dar žisuriau.

Mes, senieji Amerikos lietuviai, su skausmu pri-
simename Lietuvą, kur yra mūsų brolių kaulai.

Laisvoji žmonija mato, kas jai gresia iš bolše-
vikų pusės ir ji ruošiasi sužlugdyti jų užma-
čias. Laisvasis pasaulis yra daug galingesnis, kaip
Maskvos tirano valdoma vergų styvykla.

Tikėkite, kad su kiekvienu diena ir valanda jū-
sų išsilaisvinimas artėja.

Linkiu, kad jūs ir mūsų norai kuo greičiausiai
išsipildytų ir prisikeltų laisva, nepriklausoma,
demokratinė Lietuvos respublika.

PAGALBOS ŠAUKSMAS IŠ LIETUVOS MIŠKŲ

1948m. rugpjūčio mėn. senojoje mūsų sostinėje Vil-
niauj pagrindžio organizacijų iniciatyva buvo pa-
rašytas Lietuvos tikinčiųjų laiškas Sv. Tėvui.
Laisvės kovotojų pastangomis šis laiškas pasiekė
laisvąjį pasaulį. Ten jis buvo išverstas į daugelį
kalbų/anglų, vokiečių, prancūzų, italų, ispanų ir
kt./ ir skelbiamas laisvųjų kraštų spaudoje.

Kaip praneša "Amerikos balsas", paskutiniu lai-
ku visame pasaulyje plačiai veikiančios organiza-
cijos Tarptautinio Komiteto Krikščioniškai kultū-
rai ginti vokiška sekcija šį laišką išleido vo-
kiečių kalba atskiru didelio tiražo leidiniu. Lei-
dinys pavadintas "Pagalbos šauksmas iš Lietuvos
miškų". Leidinyje idėtas juodas Pabaltijo kraštų
žemėlapis, kur yra parašyti šie žodžiai: "Čia kry-
žius kovoja prieš sovietų žvaigždę".

Leidinyje gražiai iliustruotas. Viename paveiks-
le vaizduojamos čekistų veramos tremtinių virti-
nės, kitame - išvartyti lietuviški rūpintojėliai,
trečiame - tarp griuvėsių pastatyta Stalino statu-
la, šalis kurios guli nužudyto žmogaus lavonas,
ketvirtame - vaizduojama girios gluduma ir joje be
sislapstantys ištikimieji tautos sūnūs lietuviai
partizanai.

Laiško tekste pasakojama apie nepaprastai lie

tuvių tautos kančias ir jos nepalaužiamą atkaklumą, ginant savo tikėjimą ir kitas dvasines vertybes.

Pažymėtina, kad iš viso laisvasis pasaulis šiuo metu rodo vis didesnę susidomėjimą Lietuva. "Amerikos balso" pranešimu žymūs laisvojo pasaulio laikraščiai ir žurnalai dėdė išsamius straipsnius apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį bei kovą prieš pavergėjus. Vieno žymaus prancūzo žurnalo leidykla išleido net atskirą knygą "Pabaltija tragedija", kur daugiausia vietos skiriama Lietuvai.

Tarp kitų vienas žymus Uragvajaus laikraštis išdėdė specialų straipsnį apie lietuvių partizaninę kovą šia antrašte: "Karas Lietuvoj dar nepaabaigė".

VISA EUROPA TURI BŪTI LAISVA

Vidurio ir Rytų Europos pavergtųjų tautų

konferencija Londone

Sausio 31-34 d. d. Londone vyko Vidurio ir Rytų Europos kraštų konferencija. Čia dalyvavo dešimt ties komunistų pavergtų Europos valstybių atstovai: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos, ir Jugoslavijos. Be to, dalyvavo daug žymiųjų laisvosios Europos politikų. Viso posėdžiavo daugiau kaip 160 atstovų.

Konferencijos tikslas buvo apsvaistyti dabartinę komunistų pavergtųjų Europos kraštų padėtį, nustatyti gaires, kaip turės būti tvarkomas tų kraštų gyvenimas, kai jie bus išlaisvinti.

Konferencijai savo kalbomis sveikino anglų vyriausybės ir politinių partijų atstovai. Konferencijai apsvaistytas 24 punktų planas. Laisvųjų kraštų politikai savo kalbose pabrėžė, kad dėdėja pavergtųjų kraštų viltys išsivaduoti, nes, laisvą pasauliui stipreiant, kas kart gerėja sąlygos susitvarkyti su Kremlium. Pavergtųjų kraštų atstovai papasakojo apie savo kraštų padėtį ir pabrėžė

kad yra būtina Maskvos tikrovus nustumti iki jų buvusios sienos ir ekonomiškai atkurti nuterietus kraštus.

Konferencijoj sakmingesniame darbu buvo sudarytos atskiros komisijos žemės ūkio, kultūros, jaunimo ir kt. klausimams apsispręsti.

Konferencijai baigiantis, buvo priimta bendra rezoliucija. Rezoliucijoje sakoma, kad negali būti pastovios ir tvirtos taikos, kol Europa yra perdalinta pusiau. Iš viso yra tiesiog pasityčiojimas kalbėti apie taiką, kol šimtas milijonų Europos gyventojų neša baisiausią vergiją. Kūsų kariuomenė atėjo Europon ne jos išvaduoti, bet uždėti jai daug baisesnį jungą, negu buvo Hitlerio laikais. Pavergtų jų kraštų būtinai yra neatvaizduojamai sunki. Tačiau jų likimas turės išsispresėti, bentygių išlyginimas tarp laisvojo pasaulio ir bolševikų bus galimas tik tada, kai Kremlius atitrauks savo armijas iš pavergtųjų kraštų ir duos jiems laisvai apsispręsti. Pavergtieji kraštai pasisako už tai, kad po išvadavimo jie sudarytų artimai bendraujanti ekonominę vienetą ir kad jų atkūrimui iš kolchozinės vergijos griuvėsių būtų pritaikintas bendras planas. Taip pat šie kraštai pasisako už politinę Europos federaciją ir pasižada po išvadavimo sąžiningai atlikti savo paskirtį, kaip Jungtinės Europos nariai.

Lietuvą šioje konferencijoje atstovavo Lietuvos pasiuntinys Londone dr. Balutis, Lietuvos atstovas Paryžiuje dr. Bačkis, VLIK-o atstovas Brakas, prof. Baltrušaitis, Sidzikauskas, Balickas, Prapuolėnys ir kt.

"Amerikos balsas", konferencijai baigiantis, transliavo Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Bačkio žodį, pavergtajai Lietuvai. Kalbėtojas trumpai nupasakojo apie konferencijos darbus ir pabrėžė, jog ši konferencija labai sustiprino viltį, kad pavergtiesiems kraštams ateis išsivadavimas.

LIETUVOJ REIKALŲ GYNIMAS JUNGTTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS GENERALINĖJ ASAMBLĖJOJ

N i u j o r k a s. 51.XII.11. Lietuvos pasiuntinyje 18. min. žadeikis JTO pateikė duomenis apie tai, kad šios okupacijos metu bolševikai išžudė lietuvoje virš 50 000 žmonių. Duomenys paremti dokumentais, atvežtais iš pavergtosios Lietuvos. Tarp dokumentų yra milicijos įsakymai, sąrašai ir kiti bolševikų nusikaltimus atskleidžiantieji įrodymai.

N i u j o r k a s. 51.XII.21. "Amerikos balsas" perdavė Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Backio kalbą iš JTO gen. asamblėjos posėdžių salės. Savo kalboje dr. Backis papasakojo, kad pavergtųjų kraštų atstovai įteikė bendrą memorandumą Jungtinių Tautų Organizacijai dėl padėties tuose kraštuose. Lietuva atstovavo pats kalbėtojas ir Lietuvos diplomatinės šefas Łozoraitis. Be bendrojo memorandumo kiekvieno pavergtąjo krašto atstovai įteikė atskirus to krašto liečiančius memorandumus visoms gen. asamblėjoj dalyvaujančioms laisvųjų kraštų delegacijoms. Kalbėtojas papasakojo, kad VLIK-o paprašyti atstovai gina Lietuvos reikalus JTO. Kartu jie užtikrina, kad lietuvių atstovai užsieny dero visa, kas tik galima, kad pavergtos Tėvynės kančios palengvėtų ir greičiau baigtųs.

N i u j o r k a s. 52.I.4. VLIK-o pirm. M. Krupa viėlius ir vienas jo pavaduotojų prof. Brazaitis lankėsi Paryžiuje, kur jie kartu su nuolatine VLIK-o komisija prie gen. asamblėjos JTO pirmininkui, sekretoriui ir visoms laisvųjų šalių delegacijoms įteikė visus genocidą /ištisinį tautos naikinimą / Lietuvos liečiančius dokumentus bendru rinkiniu. Kartu jie perdavė prašymą paskirti JTO komisiją ištirti padėčiai Lietuvoje, sustabdyti sovietų terorą ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

RAUDONASIS ROJUS

K. i v a i š s

SOCLENKTYNĖS

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Nors iš nuovargio sutinės,
Nors jau kvėpas paskutinis
Beigia skristi iš krūtinės,
Nesvarbu: iš paskutinių
Reikia bėgti soclenktynių.

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Miškas vandeniui patvinęs
Kiauros balos ir klampynės.
Krito kuinas paskutinis.
Pats griebk rasta paūliną !
Ant pečių ! Ir soclenktynių !

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Duoklės, duoklės vireplaninės.
Joms maišelis paskutinis.
Nors nuo bado tu patinės,
Čiupk tą pūdą paskutiną !
Ant pečių ! Ir soclenktynių !

Soclenktynės ! Soclenktynės !
O sunagėnų partinis
Vejas ant kulnų užmyęs,
Gula kelisis ant krūtinės,
Išsivilkęs iš vatinių,
Keldams tempą soclenktynių.